

7392 SAYILI KANUNLA TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA YAPILAN ÖNEMLİ DÜZENLEMELER

Mustafa YAVUZ*

ÖZ

Tüketicilerin korunmasına dair temel kurallar hali hazırda 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda yer almaktadır. Buna mukabil, tüketicinin korunması konusunun çok dinamik bir alan olması, ülkemizde ve dünyada ticari hayatta hızlı bir değişimin yaşanmasına bağlı olarak, tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirler almak, tüketicilerin hak arama yollarını kolaylaştırmak, bilgilendirilmelerine ağırlık vermek ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek anılan Kanundaki ceza sistemini yeniden düzenlemek amacıyla, 1 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7392 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Kat Mülkiyeti Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla 6502 sayılı Kanunda önemli düzenlemeler yapılmıştır. İşte bu çalışmada, 7392 sayılı Kanunla tüketicilere ilişkin yapılan düzenlemeler detaylı olarak incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Tüketici, Cayma Hakkı, Sigorta, Ön Ödemeli Konut, Mesafeli Sözleşme, Tüketici Hakem Heyeti.

1. GİRİŞ

Tüketicinin korunması kavramı, modern anlamda 1960’lı yıllardan sonra dünyada ivme kazanmış olup, ülkemizde de 1982 Anayasasının 172. maddesinde “Devlet, tüketicileri koruyucu ve aydınlatıcı tedbirler alır, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerini teşvik eder.” hükmüne yer verilmiş ve bu suretle Devlete tüketicileri koruyucu tedbirleri alma görevi verilmiştir.

1995 yılına gelinceye kadar tüketicinin korunması konusu genel hukuk kuralları çerçevesinde ele alınmış, ancak değişen ve gelişen satış teknikleri ile büyüyen ve kurumsallaşan firmalar karşısında uygulanan genel hukuk kuralları, tüketicileri koruma konusunda yetersiz kalmıştır. Bu sebeple, 1995 yılında 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (T.C. Mülga Yasalar, 08.03.1995) yürürlüğe konulmuş ve bu Kanunla tüketiciler ülkemizde ilk defa özel bir yasayla koruma altına alınmıştır.

* Gümrük ve Ticaret Uzmanı

Öte yandan, bahse konu Kanunda 2003 yılında kapsamlı bir değişikliğe gidilerek tüketicilere yeni haklar sağlanmış, 2013 yılında ise özellikle Avrupa Birliđi mevzuatına tam uyumun sağlanması amacıyla, 4077 sayılı Kanun ilga edilerek, 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun (T.C. Yasalar, 28.11.2013) yürürlüğe konulmuştur. Buna karşın, geline süreçte tüketicinin korunması konusunun çok dinamik bir alan olması, ülkemizde ve dünyada ticaret hayatında çok hızlı bir değişim ve gelişim yaşanması nedeniyle 6502 sayılı Kanunda değişiklik yapılma ihtiyacı hâsıl olmuştur (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu, Esas No:2/4260, S.Sayısı:320).

Bu çerçevede, tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması ve bilgilendirilmelerine ağırlık verilmesi ile orantıllık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi amacıyla, 24.03.2022 tarihli ve 7392 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Kat Mülkiyeti Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla (T.C. Yasalar, 01.04.2022) 6502 sayılı Kanunda önemli düzenlemeler yapılmıştır. 7392 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ve düzenlemeler, birkaç hüküm dışında, bu Kanunun Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten 6 ay sonra ve dolayısıyla 1 Ekim 2022 tarihinde yürürlüğe girecektir.

İşte bu çalışmada, 7392 sayılı Kanunla, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda yapılan önemli düzenlemeler tüm yönleriyle ele alınmış ve değerlendirilmiştir.

2. TÜKETİCİNİN KORUNMASI HAKKINDA KANUNDA YAPILAN DÜZENLEMELER

2.1. Tüketici Kredilerinde Kredi Borcunun Tamamının Erken Ödenmesi Halinde Cayma Hakkı Hükümlerinin Uygulanmasına İmkan Sağlanması

6502 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine göre tüketici, on dört gün içinde herhangi bir gerekçe göstermeksizin ve cezai şart ödemeksizin tüketici kredisi sözleşmesinden cayma hakkına sahiptir. Cayma hakkını kullanan tüketicilerden; anapara, krediden yararlanan süreye isabet eden işlemiş faiz ile kamu kurumları veya üçüncü kişilere ödenmiş olan ücretler dışında

herhangi bir bedel talep edilememektedir. Dolayısıyla cayma hakkını kullanan tüketicilerden kredi verenin tahsil ettiği tahsis ücreti gibi ücretlerin iade edilmesi gerekmektedir.

Buna mukabil, tüketicilerin cayma bildiriminde bulunmaksızın cayma süresi içerisinde kredi borcunun tamamını erken ödeyerek kapatmaları durumunda kredi veren, cayma bildirim olmadığı için tahsis ücreti gibi aldığı ücretlerin iadesini yapmamaktadır.

Buradan hareketle, cayma süresi içerisinde kredi borcunun tamamını erken ödeyen tüketicilerin de cayma hakkını kullandıklarının kabul edilmesi ve iadesi gerekli ücretlerin de iadesinin sağlanması ve böylelikle tüketicilerin kredi nedeniyle katlandıkları maliyetin azaltılması ve ekonomik menfaatinin korunmasını teminen 6502 sayılı Kanuna “*Cayma hakkı süresi içinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi hâlinde bildirim aranmaksızın bu madde hükümleri uygulanır.*” hükmü eklenmiştir.

2.2. Taksitle Satış Sözleşmelerinde Tüketicinin Temerrüde Düşmesi Halinde Sahip Olduğu Hakların İyileştirilmesi

7392 sayılı Kanunla, 6502 sayılı Kanununun 19/1. maddesinde yer alan “kalan borcun en az onda” ibaresinin “sözleşmede yer alan bedelin en az onda” şeklinde değiştirilmiş ve “taksidi veya” ibaresinden sonra gelen “kalan borcun” ibaresi madde metninden çıkarılmış, bu durumda taksitli satış sözleşmelerinde tüketicinin temerrüde düşmesi halinde kalan borcun tamamının muaccel hale gelmesine ilişkin olarak, tüketiciye daha fazla koruma sağlayan 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununa (T.C. Yasalar, 04.02.2011) uyumlu olacak şekilde düzenleme yapılmıştır. Bu bağlamda, taksitle satış sözleşmelerinde tüketicinin kalan borcunun tümünün ifasının talep edilmesi için mezkur hükümde yer alan diğer şartların yanı sıra kalan borç yerine sözleşmede yer alan bedelin dikkate alınmasına yönelik tüketici lehine değişikliğe gidilmiştir.

Söz konusu değişiklik sonrasında, anılan maddenin birinci fıkrası hükmü “*Taksitle satış sözleşmelerinde tüketicinin taksitleri ödemede temerrüde düşmesi durumunda, satıcı veya sağlayıcı, kalan borcun tümünün ifasını talep etme hakkını saklı tutmuşsa, bu hak ancak satıcı veya sağlayıcının bütün edimlerini ifa etmiş olması, tüketicinin de sözleşmede yer alan bedelin en az onda birini oluşturan ve birbirini izleyen en az iki taksidi veya en az dörtte birini oluşturan bir taksidi ödemede temerrüde düşmesi hâlinde kullanılabilir.*”

Satıcı veya sağlayıcının bu hakkı kullanabilmesi için tüketiciye en az otuz gün süre vererek muacceliyet uyarısında bulunması zorunludur.” şeklini almıştır.

2.3. Belirsiz Süreli Kredi Sözleşmelerinde Faiz Oranındaki İndirimin Yürürlüğe Girmesi İçin 30 Gün Öncesinde Bildirimde Bulunma Şartının Kaldırılması

Belirsiz süreli kredi sözleşmelerinde faiz oranında değişiklik yapılması hâlinde, bu değişikliğin yürürlüğe girmesinden 30 gün önce tüketiciye yazılı olarak bildirilmesi zorunludur (6502 sayılı Kanun md. 26/2). Mezkûr hükümde yapılan değişiklikle, kredi kartı veya kredili mevduat hesabı gibi belirsiz süreli kredi sözleşmelerinde, 5464 sayılı Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanununun sözleşme değişikliklerine ilişkin maddesiyle uygulama birliğinin sağlanması ve faiz oranındaki indirimin tüketici lehine olması nedeniyle derhal yürürlüğe girmesi için 30 gün öncesinde bildirim yapılması şartı kaldırılmış, söz konusu şart sadece faiz oranı artırımına özgülenmiştir.

2.4. Tüketici Kredisi ve Konut Finansmanı Sözleşmelerinde Sigortasız Kredi Seçeneğinin Tüketiciye Teklif Edilme Zorunluluğunun Getirilmesi ve Bu Sözleşmelerin Yan Finansal Ürün ve Hizmetlerin Satın Alınması Şartına Bağlanmasının Yasaklanması

7392 sayılı Kanunla, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 29. ve 38. maddeleri yeniden düzenlenmiş ve bu maddelerin başlığı “Sigorta, yan finansal ürün ve hizmet sunumu” şeklinde değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik çerçevesinde, tüketicinin açık talebi olmaksızın kredi bağlantılı sigorta yaptırılması yasaklanmıştır. Ancak, kredi veren/konut finansmanı kuruluşu, kredi bağlantılı sigorta içermeyen bir sözleşmeyi de tüketiciye teklif etmek koşuluyla kredi bağlantılı sigorta yaptırılmasını içeren bir kredi/konut finansmanı sözleşmesini tüketiciye sunabilir.

Öte yandan, tüketicinin istediği sigorta şirketinden sağladığı teminat, kredi veren/konut finansmanı kuruluşu tarafından kabul edilmek zorundadır. Kredi bağlantılı sigortanın; kredi borcunun geri ödenme teminatını sağlama amacıyla, meblağ sigortalarında kalan borç tutarıyla ve vadesiyle uyumlu olması gerekir. Son olarak, tüketici kredisi/konut finansmanı sözleşmesinin, kredi ile ilgili olanlar hariç yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanması yasaklanmıştır. Böylelikle, tüketicinin indirimli faiz oranına sahip

kredi seçeneğinden yararlanabilmesi için ihtiyacı olmayan, yararlanmayacağı ya da kurumsal müşterilere sunulan yan ürün veya hizmetleri almak zorunda bırakılması önlenerek kredi nedeni ile katlanmak zorunda olduğu maliyetlerin ve bundan çıkan uyuşmazlıkların azaltılması hedeflenmiştir.

2.5. Ön Ödemeli Olarak Tüketicilere Satılan Konutun Azami Teslim Süresinin 48 Aya Çıkarılması ve Sözleşmede Belirlenen Teslim Tarihine Uymanın Zorunlu Hale Getirilmesi

Ön ödemeli konut satışında devir veya teslim süresi, sözleşme tarihinden itibaren en fazla 36 ay iken, 7392 sayılı Kanunla bu süre 48 aya çıkarılmıştır. Ayrıca, tüketicilerin ekonomik çıkarlarının zedelenmesinin önlenmesi ve haksız ticari uygulamaya neden olunmaması için 6502 sayılı Kanunun 44. maddesinde “*Ön ödemeli konutun sözleşmede taahhüt edilen süre içinde tüketiciye teslim edilmesi zorunludur.*” şeklinde hüküm eklenmiştir.

2.6. Aracı Hizmet Sağlayıcılara Aracılık Ettikleri Mesafeli Sözleşmelere İlişkin Yeni Yükümlülükler Getirilmesi

Mesafeli sözleşme, satıcı veya sağlayıcı ile tüketicinin eş zamanlı fiziksel varlığı olmaksızın, mal veya hizmetlerin uzaktan pazarlanmasına yönelik olarak oluşturulmuş bir sistem çerçevesinde, taraflar arasında sözleşmenin kurulduğu ana kadar ve kurulduğu an da dâhil olmak üzere uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle kurulan sözleşmelerdir.

Mesafeli sözleşmelere dair hususlar 6502 sayılı Kanunun 48. maddesinde düzenlenmiş olup, 7392 sayılı Kanunla anılan maddede bazı düzenlemeler yapılmış olup, bu kapsamda;

- Tüketicinin isteği veya kişisel ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanan mallara ilişkin sözleşmeler, mesafeli sözleşmelerde genel kural olan 30 günde teslim veya ifa edilme yükümlülüğünden istisna tutulmuş,

- Aracı hizmet sağlayıcılara, mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak yönetmelikle belirlenen hususlara dair tüketicilerin bildirim ve taleplerini iletebilecekleri ve söz konusu hususları takip edebilecekleri kesintisiz bir sistemi kurma yükümlülüğü getirilmiş,

- Platformlar aracılığı ile tüketicilerin taraf olduğu mesafeli sözleşmelere ilişkin olarak aracı hizmet sağlayıcılar için önemli sorumluluklar öngörülerek, aracı hizmet sağlayıcıların tüketiciye ön bilgilendirmenin yapılmasından,

teyidinden ve ispatından, ön bilgilendirmede bulunması zorunlu hususlardaki eksikliklerden, tüketicilerin satıcı veya sağlayıcılar ile yaptıkları işlemlere ilişkin kayıtların tutulmasından ve istenilmesi hâlinde bu bilgilerin ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile tüketicilere verilmesinden, satıcı veya sağlayıcı adına bedel tahsil etmesi halinde teslim veya ifa ile cayma hakkına ilişkin yükümlülüklerden, satıcı veya sağlayıcı onayı olmaksızın düzenledikleri kampanyalı, promosyonlu veya indirimli satışlarda, sözleşmenin hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesinden, ön bilgilendirmede yer alan hususlar ile reklamlarında yer alan bilgilerin uyumlu olmasından ve ispatından sorumlu olması kabul edilmiştir.

2.7. Devre Tatil ve Uzun Süreli Tatil Hizmeti Sözleşmeleriyle İlgili Olarak Tüketiciler Lehine Düzenlemeler Yapılması

Devre tatil sözleşmesi, bir yıldan uzun süre için kurulan ve tüketiciye bu süre zarfında birden fazla dönem için bir veya daha fazla sayıda gecelik konaklama imkânı veren sözleşmelerdir (6502 sayılı Kanun md. 50). 7392 sayılı Kanununun 8. maddesiyle, devre tatil sözleşmelerini düzenleyen anılan hükümde bazı değişiklikler yapılmıştır.

Bu çerçevede; devre tatil satışının finansal kiralama ile yapılması durumunda da devre tatil sözleşmelerine ilişkin 6502 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanması gerektiği açıklığa kavuşturulmuş, aynı hakka konu devre tatil sözleşmelerinin sadece 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanununda (T.C. Yasalar, 02.07.1965) belirtilen usul ve esaslar kapsamında devre mülk sözleşmesi şeklinde kurulması zorunluluğu getirilmiş, kooperatif veya ticaret şirketi ortaklığı ya da dernek veya vakıf üyeliği suretiyle devre tatil hakkı tanınması ve ayrıca devre tatile konu mal üzerinde aynı hak sahibi olmayanların devre tatil satışı yapması yasaklanmış, devre tatil sözleşmesinden cayma hakkının kapsamı devre mülk hakkı veren sözleşmeleri de içerecek şekilde genişletilmiş, cayma süresi dolmadan tüketiciden herhangi bir isim altında alınan bedelin tüketiciye iade edilmesi ve tüketiciyi borç altına sokan her türlü belgenin tüketici yönünden geçersiz olduğu öngörölmüş, devre mülk hakkı veren sözleşmeler de dâhil olmak üzere tüketicilerle ön ödemeli devre tatil sözleşmesi kurulması yasaklanmış, devre mülk hakkı veren sözleşmeler hariç olmak üzere devre tatil sözleşmelerinin en fazla 10 yıl için yapılması kuralı getirilmiş ve tüketicinin şahsi hak sağlayan devre tatil sözleşmesinden

kaynaklanan tatil hakkını belirli bir dönem için kullanmayacağını tatilin başlayacağı tarihten en az 90 gün önce sağlayıcıya bildirmesi halinde o dönem için tüketiciden herhangi bir isim altında bedel talep edilmesi yasaklanmış ve Kat Mülkiyeti Kanununun 59/1. maddesinde yapılan değişiklikte devre mülk hakkına ilişkin asgari süre 15 günden 7 güne düşürülmüştür.

Hemen belirtelim ki, 6502 sayılı Kanuna eklenen geçici 3. maddenin ikinci fıkrasına “*Bu maddenin yayımı tarihi itibarıyla yapı ruhsatı alınmış olan devre tatile konu taşınmazlarda, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren beş yıl süresince ön ödemeli usulle satış da dâhil olmak üzere devre mülk, mülkiyet payına bağlı aynı hak sağlayan devre tatil veya şahsi hak sağlayan devre tatil satışı yapılabilir.*” şeklinde hüküm eklenmiştir.

2.8. Belirli Malların Yenilenerek Tekrar Satışa Sunulmasına İlişkin Kuralların Belirlenmesi

Belirli malların yenilenerek tekrar satışa sunulmasına ilişkin usul ve esaslar, Ticaret Bakanlığı tarafından 22.08.2020 tarihli ve 31221 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yenilenmiş Ürünlerin Satışı Hakkında Yönetmelikle düzenlenmiştir.

Bu sefer, 7392 sayılı Kanunla, 6502 sayılı Kanuna eklenen ‘Yenilenmiş ürünler’ başlıklı 57/A maddesiyle bu ürünlere dair temel kurallar kanunla tanzim edilmiştir.

Anılan hükümde, yenilenmiş ürünler, donanım, yazılım veya fiziki özelliklerinde iyileştirme yapılarak tekrar satışa sunulan kullanılmış mallar olarak tanımlanmış ve ayrıca yenilenmiş ürünlere tüketiciye teslim tarihinden itibaren asgari bir yıl garanti verilmesinin zorunlu olduğu, ancak özelliği nedeniyle bazı malların garanti şartlarının Ticaret Bakanlığınca başka bir ölçü birimi ile de belirlenebileceği, yönetmelikle belirlenen malların ancak Ticaret Bakanlığınca yetkilendirilen merkezlerde yenilenmesi şartı ile yenilenmiş ürün olarak satılabileceği, yenileme merkezlerinin adı geçen Bakanlıktan yetki belgesi almasının zorunlu olduğu hükme bağlanmıştır.

2.9. Üretici ve İthalatçılara Satış Sonrası Hizmetlere İlişkin Yeni Yükümlülükler Getirilmesi

Üretici veya ithalatçılar, ürettikleri veya ithal ettikleri mallar için Ticaret Bakanlığınca belirlenen kullanım ömrü süresince, satış sonrası bakım ve onarım

hizmetlerini sağlamak zorundadır. 7392 sayılı Kanunla 6502 sayılı Kanununun 58. maddesinde yapılan düzenlemeyle tüketicilerin, doğru ve güncel yetkili servis istasyonu bilgilerine ulaşabilmeleri ve herhangi bir aldatıcı uygulama nedeniyle mağdur olmamaları amacıyla üretici ve ithalatçılara, tüm yetkili servis istasyonlarına ilişkin bilgilerini güncel olarak Ticaret Bakanlığınca oluşturulan sisteme kaydetme zorunluluğu getirilmiştir. Ayrıca anılan maddeye eklenen hükümlerle, yetkili servis istasyonları dışında tüketicilere hizmet sunan özel servis istasyonlarının yetkili servis istasyonu algısı oluşturacak şekilde hizmet vermesinin önlenmesini teminen özel servis istasyonlarının servis fişi, tabela ve broşür gibi her türlü tanıtım ve faaliyetlerinde “özel servis” ibaresi kullanması zorunlu kılınmıştır. Ayrıca, garanti süresi bittikten sonra Ticaret Bakanlığınca belirlenen kullanım ömrü süresince mala ilişkin satış sonrası hizmetin üretici veya ithalatçı tarafından sağlanmaması halinde tüketicinin zararının tazminini talep edebilmesine imkan sağlayan düzenleme yapılmıştır.

2.10. Tüketici Hakem Heyetlerinin Görev Alanlarının Genişletilmesi ve Bu Heyetlerin Etkinlik ve Verimliliğini Arttırıcı Düzenlemeler Yapılması

6502 sayılı Kanunda tüketici uyuşmazlıklarının adil, hızlı, basit ve olabilecek en az masrafla çözüme bağlanması amacıyla kolay ulaşılabilir şekilde yargı dışı karar merci olarak tüketici hakem heyetleri teşkil edilmiştir. Tüketici hakem heyetleri kuruldukları 1995 yılından bugüne yaklaşık 16 milyon başvuruyu karara bağlayarak ülkemiz yargı teşkilatının üzerindeki iş yükünü önemli ölçüde azaltmıştır (Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu, Esas No:2/4260, S.Sayı:320).

7392 sayılı Kanunla tüketici hakem heyetlerine ilişkin bazı düzenlemeler yapılmış olup, söz konusu düzenlemelerle;

- Ticaret Bakanlığınca tüketici hakem heyetlerini oluşturmanın yanı sıra bunların yetki alanları ile iş bölümünü belirleme yetkisinin verilmesi,
- İl ve ilçe tüketici hakem heyetlerinin görev alanının, uyuşmazlığın değerine göre belirlenmesi uygulamasının terkedilmesi ve tarafların İcra ve İflas Kanunundaki hakları saklı kalmak kaydıyla, değeri 30.000 Türk Lirasının altında bulunan uyuşmazlıklarda tüm tüketici hakem heyetlerinin görevli kılınması,

- Tüketici hakem heyetlerine başvuru için zorunlu olan ve 2022 yılında 15.430 TL olarak uygulanmakta olan asgari uyuşmazlık değeri tutarının 30.000 TL'ye yükseltilmesi ve böylelikle daha fazla sayıda tüketici uyuşmazlığının hızlı ve masrafsız bir şekilde çözüme kavuşturulmasının temin edilmesi,

- Tüketicinin yerleşim yeri veya tüketici işleminin yapıldığı yerde tüketici hakem heyetinin bulunmaması halinde, tüketicinin herhangi bir hak kaybına uğramadan o yer kaymakamlıklarına başvuru yapılabilmesine imkan sağlanması,

- Tüketici hakem heyeti tarafından tebliği gereken evrakın taraflara veya vekillerine elektronik ortamda tebliğine imkan sağlayan 640 sayılı KHK hükmüne, bu heyetler bakımından 6502 sayılı Kanunda özel olarak yer verilmesi,

- Tüketici hakem heyetinin kararlarına karşı itirazın, tüketici hakem heyetinin bulunduğu yerdeki tüketici mahkemesine yapılmasının yanında, tüketicinin yerleşim yerinin bulunduğu yer mahkemesine de yapılabilmesine imkan sağlanması,

- Mevcut olduğu hâlde tüketici hakem heyetine sunulmayan bir bilgi veya belgenin tüketici mahkemesine sunulması nedeniyle kararın iptali hâlinde tüketici aleyhine yargılama giderine ve vekâlet ücretine hükmedilmemesi, öngörülmüştür.

2.11. 6502 sayılı Kanunda Öngörülen Bazı Cezaların Yeniden Düzenlenmesi, Yeni Cezaların İhdas Edilmesi ve Reklam Kuruluna Erişimin Engellenmesi Yetkisi Verilmesi

7392 sayılı Kanunla, 6502 sayılı Kanunun “Ceza hükümleri” başlıklı 7. maddesinde yapılan değişikliklerle, Kanuna aykırılık halleri için öngörülmüş bazı idari para cezaları, fiilin ağırlığı, failin kusuru ve ekonomik durumu dikkate alınarak ve orantılılık, ölçülülük ve caydırıcılık ilkeleri gözetilerek yeniden düzenlenmiş ve ayrıca yeni adli ve idari cezalar ihdas edilmiştir.

Öte yandan, 6502 sayılı Kanunun 77. maddesine eklenen hükümlerle, bu maddede öngörülen cezalarla birlikte aykırılığın internet ortamı üzerinden gerçekleştirilmesi halinde, ihlalin gerçekleştiği yayın, kısım, bölüm ile ilgili olarak (URL vb. şeklinde) erişimin engellenebilmesine, teknik olarak ihlale ilişkin içeriğe erişimin engellenmesinin yapılamadığı veya ilgili içeriğe erişimin engellenmesi yoluyla ihlalin önlenemediği durumlarda, internet

sitesinin tümüne yönelik olarak erişimin engellenmesi kararı verilebilmesine dair Reklam Kuruluna² yetki verilmiştir. Bunun yanında, Reklam Kurulunun kararına karşı sulh ceza hakimliğine başvurulabilmesi, sulh ceza hakimliğince verilen karara karşı da 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu (T.C. Yasalar, 17.12.2004) hükümlerine göre itiraz edilebilmesi öngörülmüştür.

3. SONUÇ

Kamu yararına uygun olarak tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ekonomik çıkarlarını koruyucu, zararlarını tazmin edici, çevresel tehlikelerden korunmasını sağlayıcı, tüketiciyi aydınlatıcı ve bilinçlendirici önlemlerin alınmasını, tüketicilerin kendilerini koruyucu girişimlerin özendirilmesini ve bu konulardaki politikaların oluşturulmasında gönüllü örgütlenmelerin teşvik edilmesine ilişkin hususların düzenlenmesini amaçlayan 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun, 2014 yılında yürürlüğe girmiştir.

Ancak, değişen ve gelişen şartlar bağlamında, tüketicileri daha ileri seviyede korumaya yönelik tedbirlerin alınması, tüketicilerin hak arama yollarının kolaylaştırılması ve bilgilendirilmelerine ağırlık verilmesi ile ceza sisteminin yeniden düzenlenmesi amacıyla, 6502 sayılı Kanunda 1 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanan 7392 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Kat Mülkiyeti Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla önemli düzenlemelere gidilmiştir. Bu bağlamda yapılan düzenlemelerle;

- Tüketici kredilerinde kredi borcunun tamamının erken ödenmesi halinde cayma hakkı hükümlerinin uygulanmasına imkan sağlanması,
- Taksitle satış sözleşmelerinde tüketicinin temerrüde düşmesi halinde sahip olduğu hakların iyileştirilmesi,
- Belirsiz süreli kredi sözleşmelerinde faiz oranındaki indirimin yürürlüğe girmesi için 30 gün öncesinde bildirimde bulunma şartının kaldırılması,
- Tüketici kredisi ve konut finansmanı sözleşmelerinde sigortasız kredi seçeneğinin tüketiciye teklif edilme zorunluluğunun getirilmesi ve bu sözleşmelerin yan finansal ürün ve hizmetlerin satın alınması şartına bağlanmasının yasaklanması,

2 6502 sayılı Kanununun 63. maddesi kapsamında Ticaret Bakanlığı bünyesinde oluşturulan ve 19 üyesi bulunan Reklam Kurulu; ticari reklamlarda uyulması gereken ilkeleri belirleme ve haksız ticari uygulamalara karşı tüketiciyi korumaya yönelik düzenlemeleri yapma, bu hususlar çerçevesinde inceleme ve gerektiğinde denetim yapma, inceleme ve denetim sonucuna göre durdurma veya aynı yöntemle düzeltme veya idari para cezası veya gerekli görülen hâllerde de üç aya kadar tedbiren durdurma cezası verme hususlarında görevlidir.

- Ön ödemeli olarak tüketicilere satılan konutun azami teslim süresinin 48 aya çıkartılması ve sözleşmede belirlenen teslim tarihine uymanın zorunlu hale getirilmesi,

- Aracı hizmet sağlayıcılara aracılık ettikleri mesafeli sözleşmelere ilişkin yeni yükümlülükler getirilmesi,

- Devre tatil ve uzun süreli tatil hizmeti sözleşmeleriyle ilgili olarak tüketiciler lehine düzenlemeler yapılması,

- Belirli malların yenilenerek tekrar satışa sunulmasına ilişkin kuralların belirlenmesi,

- Üretici ve ithalatçılara satış sonrası hizmetlere ilişkin yeni yükümlülükler getirilmesi,

- Tüketici hakem heyetlerinin görev alanlarının genişletilmesi ve bu heyetlerin etkinlik ve verimliliğini arttırıcı düzenlemeler yapılması,

- 6502 sayılı Kanunda öngörülen bazı cezaların yeniden düzenlenmesi ve yeni cezaların ihdas edilmesi,

- Reklam Kuruluna erişimin engellenmesi yetkisi verilmesi, öngörülmüştür.

KAYNAKÇA

4077 sayılı mülga Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun. (1995, 8 Mart). Resmi Gazete (Sayı: 22221).

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu. (2004, 17 Aralık). Resmi Gazete (Sayı: 25673).

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu. (2011, 4 Şubat). Resmi Gazete (Sayı: 27836).

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu. (1965, 2 Temmuz). Resmi Gazete (Sayı: 12038).

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun. (2013, 28 Kasım). Resmi Gazete (Sayı: 28835).

7392 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun ile Kat Mülkiyeti Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun. (2022, 1 Nisan). Resmi Gazete (Sayı: 31796).

Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu, Esas No: 2/4260, S.Sayısı:320.

Yenilenmiş Ürünlerin Satışı Hakkında Yönetmelik (2020, 22 Ağustos). Resmi Gazete (Sayı: 31221).